

Bilkent Üniversitesi
Matematik Bölümü

AYIN SORUSU

Ekim 2020

Soru:

1001 kentten oluşan bir ülkede n kent ikilisi arasında çift yönlü uçak seferleri düzenlenmektedir. Ülkedeki her (A, B) kent ikilisi için A kentinde başlayıp B kentinde biten, tüm diğer kentlere tam olarak birer kez uğrayan ve 1000 uçuştan oluşan bir uçuşlar dizisi bulunuyor. Buna göre, n sayısının alabileceği en küçük değeri belirleyiniz.

Çözüm: Cevap: 1502.

Soruyu çizge teorisi kavramlarıyla ifade edelim. Herhangi iki köşesi arasında Hamilton yolu olan 1001 köşeli bir çizgede kenar sayısı en az kaç olur? Tüm köşelerin derecelerinin en az 3 olduğunu gösterelim. Komşuları B ve C olan bir A köşesinin derecesi 2 olursa B köşesinde başlayıp C köşesinde biten bir Hamilton yolu olamaz. Benzer şekilde A köşesinin derecesi 0 ve 1 olamaz. Buna göre, çizgedeki tüm derecelerin toplamı en az 3003 ve kenar sayısı en az $\lceil \frac{3003}{2} \rceil = 1502$ olur.

Şimdi kenar sayısı 1502 olan bir G çizgesi inşa edelim. G çizgesinin köşelerinin koordinatları

$$(1, 0), (2, 0), (3, 0), \dots, (500, 0), (1, 1), (2, 1), (3, 1), \dots, (500, 1) \text{ and } (0, 0).$$

olsun. G de her $i = 1, 2, \dots, 499$ için $(i, 0)$ ve $(i + 1, 0)$ arasında ve $(i, 1)$ ve $(i + 1, 1)$ arasında kenar olsun. G de her $i = 1, 2, \dots, 500$ için $(i, 0)$ ve $(i, 1)$ arasında kenar olsun. Son olarak $(0, 0)$ ile $((0, 1), (1, 0), (500, 0)$ ve $(500, 1)$ arasında 4 tane kenar olsun. 1502 kenarı olan bu G çizgesinin koşulları sağladığını gösterelim.

$1 < m < n < 250$ olmak üzere, $(2m, 0)$ ve $(1, 2n + 1)$ köşeleri arasındaki Hamilton yolu

$$\begin{aligned} &(2m, 0) \rightarrow (2m + 1, 0) \rightarrow \dots \rightarrow (2n, 0) \rightarrow (2n, 1) \rightarrow (2n - 1, 1) \rightarrow \dots \\ &\rightarrow (2m, 1) \rightarrow (2m - 1, 1) \rightarrow (2m - 1, 0) \rightarrow (2m - 2, 0) \rightarrow (2m - 2, 1) \rightarrow \text{zigzak} \\ &\rightarrow (2, 0) \rightarrow (2, 1) \rightarrow (1, 1) \rightarrow (1, 0) \rightarrow (0, 0) \rightarrow (500, 1) \rightarrow (500, 0) \rightarrow (499, 0) \end{aligned}$$

$$\rightarrow (499, 1) \rightarrow \text{zigzak} \rightarrow (2n + 2, 1) \rightarrow (2n + 2, 0) \rightarrow (2n + 1, 0) \rightarrow (2n + 1, 1)$$

olacaktır.

$1 < m < n < 250$ olmak üzere, $(0, 0)$ ve $(2m, 0)$ köşeleri arasındaki Hamilton yolu

$$(0, 0) \rightarrow (1, 0) \rightarrow (1, 1) \rightarrow (2, 1) \rightarrow (2, 2) \rightarrow \text{zigzak} \rightarrow (2m, 1) \rightarrow (2m+1, 1) \rightarrow (2m+2, 2)$$

$$\rightarrow \dots \rightarrow (499, 1) \rightarrow (500, 1) \rightarrow (500, 0) \rightarrow (499, 0) \rightarrow \dots \rightarrow (2m + 1, 0) \rightarrow (2m, 0)$$

olacaktır. Diğer durumlardaki Hamiltonian yolları da tamamen benzer şekildedir. İspat tamamlanmıştır.